

John Smith um samráðingarnar í Keypmannhavn:

Ikki ein fundur um miskunn - men um pening

Danir lata ikki føroyingum nakað uttan at fáa nakað afturfyri skrivar John Smith m.a. í Sjónarmiðinum um samráðingarnar í Keypmannhavn í dag.

Djúpt í okkara hjørtum býr vissan um at danir fara at gjalda?

Ein fundur um pening

Tann 17. nov. hava umboð fyri føroyingar fingið játtan ein fund við ovastu dansku politisku og fíggarligu leiðsluna.

Komi í hesum sambandinum at minnst ein setning eftir finska rithøvundan Mika Waltari, úr bók hansara "Sinhue Egyptarinn": *Din tale er som en flues summen i mine øren.*

Tað er eitt slag av ævigum sannleika í hesum citati. Hjá teimum, ið sita á maktini, er altíð eitt vet av (um ikki stór) irritatión, at blíva órógvad av fólki, ið altíð tykjast traska á tærnar, so ella so (altíð bagir illum barni okkurt). Eisini er tað eitt mentalt yvirvinnili at skula seta seg at lurta eftir sjónarmiðunum hjá nøkrum illa rívnun persónum, umboðandi eina fyrstiku, ið er farin av knóranum, og harafturat er sett undir (forsvarligt kompetenta) umsitning. Og er tað ikki sorið nasadjarvt, býtt og frektnaivt, soleiðis at koma afturum aftur, aftan á at avtalan var gjørd og boða frá ónøgd við galdandi avtalu. Ein avtala ið strangt tikið er bæði so stórsinngjald og naktandi, sum nár kundur vænta at havt fingið burturúr, umhugsaði stöðuna, tá avtalanar vórðu gjørdar.

Omanfyri er gjørd ein varislig mæting um, hvussu einhvør krediturur, bankaleiðsla ella sum í hesum førunum danska stjórni er til sin-

nis og hugsar, hesi, ið sita ovast á danska peningakassanum v.a.o. tey so mu (sama slag) fólk, ið koma at sita dansku megin samráðingarbordið, nú tann 17. november 1994. Í besta føri vinna tey á heilt náttúrliga illviljanum einhvør kennir, ið situr yvir av einum biddara. Vinnur danski mótparturin á illviljanum og hevur tamarhald á líka so sjálvfygjuglugu aggrónunum, tá er hetta tað mesta ein føroysk fíggarlig/politisk sendinevnd eigur og kann vænta sær burtur úr nú tann 17. nov. niðri á Christiansborg. So mikið um tað.

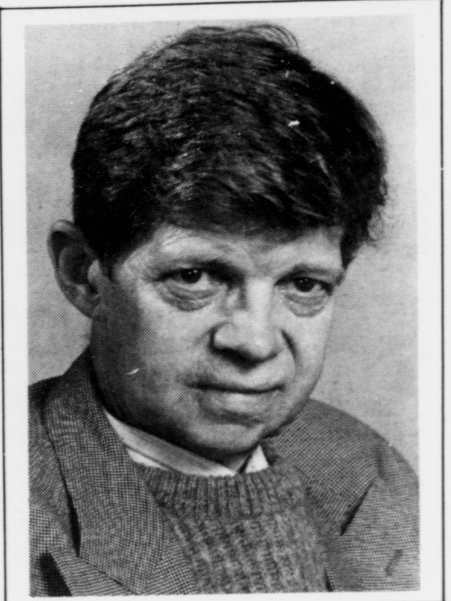
Men úrslitið kann gerast verri enn sum so.

Meðan tað er rættliga einfalt at ímynda sær hugbúðin (og hugin) hinumegin borðið, er verri at siga nakað um, hvussu stætt er okkara megin borðið. Skal metast eftir

tí ið sagt varð fram móti og rundan um valini, ið verið hava í summum, so er føroyska sendinevndin illa farin, nú hon stevnir til fundar niðjan á evstu tindar, í tí ísakalda umhvørvinum, sum umgírdur einhvørja marknaðarbúskaparliga treytaða politiska stjórn. Tann beinleiðis grátuligt, naiva trúgvinn uppá at danir fóru at skilja okkara "neyð og elendighet" og sostatt fóru at forbarma seg yvir okkum, veita okkum grið ella eftir- og fyrigeva okkum allar okkara syndir, hettar er hugsan so langt burtur úr vón og víti, at verður tað hon tangerað, so er ólukkan vis! Verður farið til samráðingar grundað á nakað ið bert líknar tilfari undirbrotligheit, so er liðugt og spælið er spilt.

At hava rópt hart um, og beinleiðis kravt av dønum, at teir skulu strika

3 milliardir krónur, kann fyri Føroyar vísa seg at fara at vera, av størsta skaða fyri okkara land og fólk. Ikki tí at danir ikki hava ráð til at strika hesa skuld, men tí at tað ikki er nakar livandi møguleiki fyri at fáa eitt tílíkt mál fram, uttan danskan innanrikispolitiskan ruðuleika; tað hava danir ikki ráð til. Peningaliga hava danir góð ráð, men innanrikispolitiskt hava teir nógmi av trupilleikum sum er, tí er henda tala um strikan av einari 3 mia skuld taktisk sæð ikki nøkur gongd samráðingaleið, men er heldur eitt mál, ið kann forkoma øllum øðrum. Christiansborg er ikki nakað hugnaligt pláss. Christiansborg er ein stjórnborg og hon er óendaliga langt burturi. Tað sær so tilforlátiligt út, hettar at síggja okkara heimligu (eg kennteg gott) politikkarar, eitt sindur skuttandi, so

John Smith skrivar

Sjónarmið

nær veggnum sum gjørligt, ganga á koldum marmori, niðri millum stásiligu borgmúrarnar á Christiansborg (ella sita uttan fyri afturlættnar hundrað). Men hugsar tú nærri, um hvat tað er, ið fyriferst, er ikki minsta vetið av nøkrum tilforlátligum við hesum myndum av heimligum fólki, eitt sindur (for)kroyst í einum hvølt ekkóðandi borgumhvørvi, niðri í Keypmannhavn. Tað er líka so stórus fjarleiki av stólinum, ið stendur á marmorgólvinum í korridorinum uttan fyri dyrnar, innar til samráðingarbordið millum tøgntalandi múrarnar, innan fyri dyrnar. Sum tað er fjarstøða reelt millum Føroyar og Danmark, kensuliga, mentunarliga og peningaliga, og so fjarstøðan sum háltv annað túsund kilometrarir av ísbláum stormbardum Atlantshavi ger millum Føroyar og Danmark.

Tað er bart út sagt utopiskt at satsa so mikið sum eina fólnaða rósu á nakað samhugans altar og tann vegin vænta sær nakað tað slag burturúr. Ein skervur til ein biddara verður ikki pakkaður inn og borðreiddur á nøkrum fati. Einum biddara verður tað farið um sum tað altíð hevur verið gjørt í glæsulugu søgu munnættarinnar. Honum verður tveittur ein moli, so er tað absolut

minimale samhugarelateraða samvitskubitið burtur, við vón um at tað ikki endurtekur seg. Finnur biddarin uppá at renna aftan á tær, er tann klassiska reaktiónin ikki samhugi men hatur, tað øvugt av samhuga.

Lat tað vera so púra greitt at danir lata ikki føroyingum nakað sum helst uttan so hesir, ið gera útrokningar aftan stongdar dyr, kunna sannføra politisk/fíggarligu leiðslu dana um, at tað er ein rímliga góð fløga at leggja so mikið sum eina krónu í Føroyum.

At samráðast, í øllum førum í hesum umfari, verður í tiskili ein spurningur um at fara inn á ein markna (til samráðingarbordið) við nøkrum vørum, ið tað kann handlast við.

Ikki uttan so at danir av sínum vísmönnum, aftan læstu dyrnar, eru vörnir sannførdir um at danir hava fyrirum í bæði peningi og politikki av at gera fløgur í Føroyar og føroyingar, fara teir at gerað annað enn kosmetiskar broytingar í teirra Føroyapolitikki.

Mest sannlíkt er at halda, at hesar 3. mia. ið so nógv hevur verði talað um, ikki kunnu tacklast finans/politiskt, uttan so, at hetta verður gjørt um-